

Scheiden is duur

Mestscheiding werkt, maar is kostbaar voor lagekostenbedrijf

Een lage kostprijs halen is het hoofddoel van het lagekostenbedrijf op de Waiboerhoeve. In de eerste fase (1998-2002) was primaire mestscheiding een belangrijk onderzoeksaspect op het bedrijf. Het systeem werkt, maar is te duur en daarom voor fase 2 verwijderd.

Het lagekostenbedrijf is een zuiver melkveebedrijf met 400.000 kg melkquotum en 32 hectare kleigrond. Het bedrijf heeft bijna 50 koeien en 5 stuks jongvee per 10 melkkoeien. Het belangrijkste doel is een kostprijs realiseren van maximaal 34 eurocent per kg melk. Vanaf het begin is primaire mestscheiding als extra onderzoeksaspect toegepast op het bedrijf. Bij primaire mestscheiding wor-

Tabel 1 – Vergelijking berekende jaarkosten (€) systeem primaire mestscheiding en drijfmest in externe opslag voor het lagekostenbedrijf

kostenpost	primaire mestscheiding (€)	drijfmest-opslag in een foliebassin (€)
bouwwerken		
mestplaat	1.160	—
foliebassin	3.190	3.780
mestkelder	—	—
meerkosten	—	—
hellende vloer	60	—
strooiselopslag	640	220
installaties		
uitmestinstallatie	3.590	1.460
mestmixer(s)	—	710
mestpomp	—	960
grondstoffen		
stro	3.100	—
zaagsel	—	2.120
extra kunstmest	230	—
loonwerk		
uitrijden vaste mest	2.110	—
uitrijden drijfmest	2.840	3.130
totaal jaarkosten		
	16.920	12.380

den urine en faeces zo goed mogelijk gescheiden gehouden. De urine stroomt via de giergoot in het midden van de vloer naar een foliebassin. De faeces mengt zich met stro uit de boxen, waarna de vaste mest via een uitmestinstallatie op de mestplaat terecht komt. Verwacht werd dat volume- en massareductie van de vaste mest een kostenbesparing voor mestuitrijden zou opleveren. Bovendien zou de benutting van mineralen door scheiding in een dunne fractie (met vooral minerale stikstof en kali) en een vaste fractie (met vooral fosfaat, organische stof en organisch gebonden stikstof) hoger zijn dan bij een drijfmestsysteem.

Scheiding lukt goed

Gebleken is dat met de geschetste methode van primaire mestscheiding fosfaat en minerale stikstof goed van elkaar te scheiden zijn. Gemiddeld komt 77 procent van de droge stof in de vaste mest terecht. Volumereductie, massareductie en compostering zijn echter nauwelijks bereikt, dus dat heeft ook geen kostenbesparing voor mestuitrijden opgeleverd.

Vloer slecht beloopbaar

De hellende vloer die nodig is voor mestscheiding, heeft nogal eens tot problemen met beloopbaarheid geleid. Met name in de zomerperiode, bij het binnenkomen van het vee in de stal rond het melken, zijn glijpartijen van koeien ontstaan. Gemiddeld zijn hierdoor jaarlijks twee koeien afgevoerd. Bij dichte, hellende vloeren is daarom belangrijk veel aandacht te besteden aan een goede beloopbaarheid van de vloer.

Geen bemestingsvoordeel

De totale stikstofbenutting bedraagt bij de gescheiden mestbewaring op het lage-

Vragen?

Michel de Haan

Hendrik Jan van Dooren

Voor vragen over dit artikel kunt u aanstaande maandag tussen 12.00 en 13.00 uur telefonisch contact opnemen met de auteur(s) door te bellen naar : 0320-293211.

kostenbedrijf 47 procent tegenover ongeveer 56 procent bij een drijfmestsysteem. Er is 12 kg kunstmeststikstof per ha meer nodig bij het systeem met primaire mestscheiding dan bij een drijfmestsysteem. Met toediening van fosfaatrijke vaste mest in plaats van drijfmest wordt wel fosfaat-kunstmest bespaard, maar de besparing is met circa 2 kg fosfaatkunstmest per ha vrij klein. Er is overigens niet gekeken naar het eventuele positieve effect van extra organische stof uit de vaste mest.

Geen economisch voordeel

Tabel 1 laat een economische vergelijking zien voor het lagekostenbedrijf met mestscheiding en zonder mestscheiding, waarbij de drijfmest buiten de stal in een foliebassin wordt opgeslagen. Met name kosten voor opslag van (vaste) mest, strooisel en uitmestinstallaties blijken hoger uit te vallen dan in een systeem met drijfmest. In totaal zijn de kosten voor mestscheiding voor het lagekostenbedrijf jaarlijks ruim € 4500 hoger dan voor een drijfmestsysteem.

Wanneer mestafvoer nodig is om Minasheffing te voorkomen, is maken en afvoeren van vaste mest mogelijk economisch wel interessant. Verder bieden andere technieken, bijvoorbeeld mechanisch scheiden buiten de stal, mogelijk meer economisch perspectief.

Ir. M. H. A. de Haan, onderzoeker PV

Ir. H. J. van Dooren, onderzoeker PV